

Писарчук О.В., канд.екоп.наук, доцент
Харківський національний економічний університет імені Семена
Кузнеця

Обліково-аналітична складова в управлінні інноваційним розвитком

На сьогодні, суспільно-економічні відносини мають тенденцію до постійної трансформації під впливом глобалізаційних процесів. Специфічною характеристикою сучасних економік країн світу можна виділити дуальний характер спрямування розвитку з одного боку, безумовною орієнтацію в середину системи, на власний розвиток, зростання економіки, захист власних інтересів, а з іншого боку, процеси глобалізації, відкритість кордонів, відносно вільний рух ресурсів різних видів, перехід до нових форм взаємовідносин, призводять до об'єктивної необхідності щодо орієнтації на сучасні світові тенденції та вимоги. Високий рівень конкуренції, діджиталізація економіки, перехід до економіки типу Індустрія 4.0 висуває відповідні вимоги до всіх інституцій. Інноваційний розвиток суб'єктів господарювання стає запорукою функціонування. Перехід до нових умов функціонування обумовлює зміни в різних аспектах діяльності підприємств, в тому числі й в структурі ресурсів.

Останнім часом, відбувається перерозподіл в структурі значимості матеріальних та нематеріальних ресурсів, в свою чергу, серед нематеріальних ресурсів, з'являються нові за типом. За даними Всесвітньої організації інтелектуальної власності [1], а також на підставі результатів аналізу діяльності компаній – світових лідерів за даними, які представлено в звітах дослідного інституту інформаційної безпеки та захисту даних Ponemon Institute [2] свідчить про те, що темпи приросту вартості нематеріальних активів у світових лідерів значно перевищують темпи приросту вартості матеріальної складової наявних ресурсів.

Інноваційний розвиток являє собою процес переходу від одного стану підприємства до іншого, якісно нового стану з новими властивостями системи [3, с. 40], який визначається водночас сукупністю матеріально-фінансових, стратегічних, технологічних, репутаційних, організаційних, людських активів та ефективністю їх використання. На сьогодні, недостатнім стає ефективне управління лише матеріально-фінансовою складовою діяльності підприємства, яка має доволі чітку формалізацію, та структуроване обліково-інформаційне забезпечення. На перший план виходить необхідність та здатність ефективного управління іншими складовими, як то репутаційними, людськими, стратегічними, технологічними та організаційними активами.

Серед основних проблемних аспектів щодо ефективності управління такими активами можна виокремити наступні.

Базове протиріччя обумовлюється тим, що принцип формування облікової система носить ретроспективний характер, натомість, інформаційна складова щодо переважної більшості зазначених активів має носити перспективний, прогностичний характер. Це обумовлює відповідні складності

щодо фіксації та інформаційного відображення відповідної інформації, «входження» в протиріччя із основними базовими обліковими принципами.

Рівень цінності того ж самого активу може значно відрізнятись для різних суб'єктів та користувачів інформації. Це залежить від широкої сукупності факторів, в тому числі, особистих компетентностей, пріоритетів, що ускладнює «процеси» вимірювання та оцінки активів.

Високий рівень нормативно-правової регламентації облікових процесів значно знижує гнучкість та здатність до випереджального розвитку системи

Високі темпи оновлення, поява принципово нових видів активів в існуючій структурі з одного боку, сприяє активному інноваційному розвитку, з іншого, обумовлює низький рівень керованості через недостатність інформаційної бази щодо таких активів. Диверсифікована структура наповнення кожного з видів активів обумовлюється тим, що перелік активів може значно відрізнятись в залежності від специфіки діяльності суб'єкту господарської діяльності, можуть з'являтися нові категорії активів, в наслідок інноваційного розвитку.

Складність формалізації та оцінки кожного з активів обумовлює відсутність облікового відображення не тільки у фінансовій звітності, а й в управлінській. Відсутність чіткого усвідомлення управлінським персоналом значимості ефективності управління саме такими типами активів в сучасних економічних умовах призводить до відсутності задачі в формуванні структурованої системи управління специфічними активами та інтеграції їх в обліково-аналітичне забезпечення системи управління підприємством.

Недосконалість нормативно-правової бази щодо обліково-аналітичного забезпечення нематеріальних активів.

Таким чином, в цілому існує сукупність зовнішніх та внутрішніх факторів, що стають на перешкоді розвитку обліково-аналітичного забезпечення ефективного управління нематеріальними активами сучасного суб'єкта господарювання, як ключової складової інноваційного розвитку.

Одним з базових підґрунть процесу ефективного управління є формування якісної інформаційної бази. В свою чергу, саме, обліково-аналітичне забезпечення стає основою наповнення інформаційної бази. Тому проблематика пошуку шляхів формування гнучкого обліково-аналітичного забезпечення, яке б відповідало сучасним вимогам та враховувала весь спектр особливостей інноваційного розвитку, є вкрай актуальним та потребує подальших досліджень

Список використаних джерел:

1. GLOBAL EDITION. 2019 Intangible Assets Financial Statement Impact Comparison Report URL:<https://www.aon.com/getmedia/60fbb49a-c7a5-4027-ba98-0553b29dc89f/Ponemon-Report-V24.aspx>

2. World Intellectual Property Report 2017: Intangible capital in global value chains. World Intellectual Property Organization URL: https://www.wipo.int/edocs/pubdocs/en/wipo_pub_944_2017.pdf

3 Писарчук О.В. Основні напрями трансформації облікової підсистеми в системі управління розвитком підприємств в умовах економіки знань. Економіка і фінанси, 2019, - № 4. – С.39 – 53